

Nyhetsbrev for fiskeri og havsaker

April-mai 2022

Hovedpunkter

- Enighet mellom Norge og EU om fiske rundt Svalbard og nordlige farvann
- Fiskeri og hav, men ikke havbruk er tatt inn i EUs taksonomi
- 500 mill. euro i nytt investeringsfond til den blå økonomien
- Mer statsstøtte til fiskeri og havbruk i EU

Hei!

Dette nyhetsbrevet oppsummerer hva som har skjedd, blitt besluttet, avtalt, og omtalt i EU de to siste månedene. Mye har skjedd, så dette nyhetsbrevet blir noe lengre enn normalt. Vi tar dere med på en kronologisk reise der siste nytt kommer sist, foruten den store saken den senere tid: Norge og EU har kommet til en felles forståelse om kvoter i 'Svalbard-sonen'.

God lesing,

Nils

Enighet mellom Norge og EU

Disputten mellom Norge og EU om fiske og kvoter i Svalbard-sonen og nordlige farvann er endelig over. Saken har vært godt dekket i norsk presse, og vi skal ikke gjengi saken her. Nærings- og fiskeridepartementet har lagt ut Norges [forståelse](#) av enigheten med EU. Norge har tidligere kommet til [enighet](#) med Storbritannia om de samme forholdene.

Før enigheten mellom Norge og EU var en realitet, hadde European North Atlantic Fisheries Association lagt press på Europakommisjonen, og [krevd](#) at de ivaretok deres rettigheter om blant annet tilgang til sonen, samt en torskekvote på 24 600 tonn.

EUs kommissær for miljø, hav og fiskeri, [Virginijus Sinkevičius](#), utrykte følgende etter at han sammen med fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran hadde kommet til enighet: *«Forståelsen med Norge gjenspeiler vårt felles engasjement for bærekraftig fiske og fremhever hva som kan oppnås når vi tar opp saker av felles interesse sammen. Vi ser frem til å fortsette og styrke vår felles satsing på fiskeriområdet ytterligere.*

Europakommisjonen påpeker at enigheten er i samsvar med folkeretten, og at forståelsen gjør det mulig for den EU-flåten som fisker torsk i farvannene rundt Svalbard, å fortsette og fiske i tråd med sine historiske fiskerettigheter. Videre påpekes det at Norge og EU sammen skal sette kvotene for EU-fartøy. De fiskeriene som dekkes av denne forståelsen er fangst av torsk, uer, hyse og grønlandsk kveite. Kommisjonens tolkning er altså at EU og Norge med dette vil gå i konsultasjoner om kvotesettingen.

Den felles forståelsen innebærer at total tillatt fangst (TAC) blir på 19.636 tonn for arktisk torsk i 2022, som erstatter den foreløpige TACen på 4.500 tonn, som utløp den 30. april.

Taksonomi: fiskeri og hav, men ikke havbruk, er med

Den 30. mars kom Kommisjonen med sine kriterier for taksonomi innen fiskeri og hav – inklusive ferskvann og ferskvannsfiske.

Etablering, vedlikehold og restaurering av verneområder er også dekket. Det samme gjelder fritids- og sportsfiske, som kan bidra til det samme presset mot bestander og økosystemer, er dekket av taksonomien.

Taksonomien er et klassifiseringssystem som angir hvor grønn eller bærekraftig en næringsvirksomhet er. Dette klassifiseringssystemet kan på sikt ha konsekvenser for finansiering og betingelser på finansieringene for selskaper i næringen.

Havbruk (marint og ferskvann) burde, jfr. Europakommisjonen, vært inntatt i taksonomien på grunn av både betydelige negative miljøkonsekvenser av enkelte havbruksaktiviteter, men også positive effekter av noen andre havbruksaktiviteter (for eksempel blåskjeloppdrett). En annen positiv konsekvens er potensialet for innovasjon og forbedring. Siden problemstillingene innen havbruk er vesentlig forskjellig fra de som gjelder fiskeriene, er det utfordrende å overføre kriterier fra fiske til havbruk. Derfor dekkes ikke akvakultur. Europakommisjonen anbefaler imidlertid sterkt at havbruk prioriteres i neste runde.

Klassifisering av aktiviteter

Ifølge Europakommisjonen kan fiske utføres på en måte der aktiviteten har minimal innvirkning på truede arter, der en unngår bifangst og skade på habitater. Riktig bruk av fiskeredskaper og atferd kan bidra til dette. Dette "low-impact"-fisket skal redusere det direkte presset på biologisk mangfold og økosystemer. Fiskefrie soner skal etableres på økosystemnivå for å redusere presset ytterligere, noe som muliggjør restaurering av biologisk mangfold og habitater.

Fangstvolumer skal også være i tråd med de vitenskapelige prinsippene for bærekraftig avkastning (MSY). Dette er for øvrig EU-prinsipper som Norge har vært noe skeptiske til ifølge Norges delegasjon til EU. Disse kriteriene skal bidra til beskyttelse og restaurering av økosystemer, og gjennomføres innenfor rammene som er satt på økosystemnivå.

Ambisjonsnivået og de tilknyttede kriteriene samsvarer med Den felles fiskeripolitikken (CFP) (2013), EUs fugle- og habitatdirektiver, EUs strategi for biologisk mangfold, Rammedirektivet for marin strategi (MSFD), og EUs rammedirektiv for vann (EU-WFD)

Tilnærming til å angi kriteriene

Alle typer fiske er altså tatt inn i settet av kriterier. Kriterierene representerer sikringsnivåer, som er ment å forhindre skade og gi beskyttelse på biologisk mangfold og økosystemer. Mange av disse kriteriene gjelder krav til fisket, mer enn operatøren, siden for eksempel overfiske må løses på et felles nivå.

EUs intensjon med taksonomien på dette området er å etablere globalt relevante kriterier og terminologier, som ikke er avhengige av lokale forskrifter eller standarder. Vurderingskriteriene er ikke endelig vedtatt, og må tilpasses ulike regelverk og politikkområder, for deretter å standardiseres.

Kort sagt, så er det mye uklarhet rundt hva denne innretningen vil bety i praksis.

Les mer fra Europakommisjonen [her](#).

Ønsker du å fordype deg i metodologien bak taksonomikriteriene, så ble det i mars også utgitt en rapport om dette. Den finnes [her](#).

Blueinvest: 500 mill. euro til nytt investeringsfond for blå økonomi

Under BlueInvest Days 2022 i Brussel tidligere i vår, kunngjorde fiskerikommissær Virginus Sinkevičius og viseadministrerende direktør Roger Havenith i Det Europeiske Investeringsfondet (EIF) et nytt investeringsfond rettet mot den blå økonomien. Fondet sorterer under EU-programmet InvestEU, der også norske aktører kan delta. Initiativet allokterer 500 millioner euro av EUs midler til såkalte finansielle mellomledd som investerer i denne sektoren. Sinkevičius kunngjorde også at Europakommisjonens BlueInvest-initiativ vil fortsette til 2026. Les mer [her](#).

EU åpner for støtte til fiskeri- og akvakultur som følge av krigen i Ukraina

Europakommisjonen vedtok 25. mars å aktivere European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund sin krisemekanisme (EMFAF). Beslutningen gjør det mulig for medlemslandene å gi økonomisk kompensasjon til aktører innen fiskeri-, akvakultur og foredlingssektoren for tap og økte kostnader, inkludert økte energikostnader, som følge av situasjonen i Ukraina.

Europakommisjonen har vurdert at de samlede konsekvensene av situasjonen i Ukraina har ført til betydelige forstyrrelser i markedet for fiskeri-, akvakultur- og sjømatforedlingssektoren, og vilkårene for å aktivere krisemekanismen er dermed oppfylt. Dette er et midlertidig tiltak med tilbakevirkende kraft som gjelder fra 24. februar 2022 og ut året. Les mer [her](#).

I midten av april trappet Kommisjonen ytterligere opp muligheten for støtte til sektorene. En pressemelding om dette kan leses [her](#).

EU forpliktet seg til å ta vare på det biologiske mangfoldet i havet

Under den fjerde Intergovernmental Conference on a Treaty of the High Seas (UNCLOS - som implementerer enighet om biologisk mangfold utenfor nasjonal jurisdiksjon, også kjent som BBNJ), ble en avtale om beskyttelse av det biologiske mangfoldet i havet inngått.

Deklarasjonen "[Beskytt havene, tid for handling](#)", som EU sammen med de 46-landene som utgjør BBNJ High Ambition Coalition, kom med, tilsier store ambisjoner for en mer effektiv forvaltning.

Under ministermøtet, etter konferansen, påpekte fiskerikommissær Sinkevičius at the High Seas utgjør 95 % av alle havområder, som gir store økologiske,

økonomiske, sosiale og matsikkerhetsmessige fordeler for menneskeheten. Disse områdene har akutt behov beskyttelse. Les mer [her](#).

Også EU vil ha flere kvinner ombord

Også i EU er kvinner underrepresentert i fiskeri- og maritim sektor. Det hevdes at mange kjønnsstereotyper fortsatt hindrer kvinner i å jobbe om bord på fartøy, selv når de har relevante kvalifikasjoner. I EU som helhet er kun 3% av de som jobber på fiskefartøy kvinner, og i Spania er tallet bare 1%.

REDMAR II-prosjektet tar opp dette problemet på en ny måte, og tilbyr integrasjon av kvinner i den spanske fiskeri- og maritime sektoren. Bortsett fra det generelle spørsmålet om likestilling, vil rekruttering av unge kvinner bidra til å løse spørsmålet om generasjonsskifte. Les mer om prosjektet [her](#).

EU Green Deal: EU skal bruke 1 milliard euro på å beskytte havet

Under [Our Ocean Conference \(OOC\) i Palau i april](#), fornyet EU sine løfter innen internasjonal havforvaltning. 1 milliard euro skal brukes på deres liste med [44 forpliktelser](#) for perioden 2020-2022.

Havkonferansen er viktig både for land over hele verden, sivilsamfunnet og industrien når det kommer til å forplikte seg til konkrete og omfattende tiltak for å beskytte havet. Temaet for 2022-utgaven av konferansen var "Our Ocean, Our People, Our Prosperity", som hadde fokus på å identifisere løsninger for bærekraftig forvaltning av marine ressurser, øke havets motstandskraft mot klimaendringer og å sikre sunne hav for de kommende generasjonen. Les mer om saken [her](#).

Rådet med oppdatering av kvoter før 2022 – enighet med Storbritannia

I slutten av mars vedtok Rådet en forskrift **som oppdaterer EUs fiskekvoter for 2022**, som skal innlemmes i den avtalen som ble inngått med Storbritannia i desember 2021. Forskriften **fastsetter total tillatt fangst (TAC) og kvoter for medlemslandene** i Atlanterhavet og Nordsjøen, med tanke på fiskebestander som er gjenstand for bilaterale konsultasjoner.

Endringer i fjorårets TACs ble avtalt med Storbritannia i tråd med vitenskapelige råd, og inkluderer:

- 53 % nedgang for **Norge** i Nordsjøen

- en 62% nedgang for **brisling** i den engelske kanal fra 1 januar - 30 juni
- en 70% økning for **rødspette** i farvannene rundt Sør-Irland
- en økning på 92 % for **hviting** i farvannene vest for Skottland
- 50 % økning i bifangsten for **reke** i Nordsjøen

I tillegg fastsetter forskriften kvotene for **ansjos i Biscayabukta**. Den endelige TAC på 33 000 tonn er fordelt på Spania (29 700 tonn) og Frankrike (3 300 tonn). Denne oppdateringen inkluderer også kvoter for **Sandål i Nordsjøen**, som ble etablert etter konsultasjoner med Storbritannia. Basert på ICES-råd vil kvoten som er tildelt EU for 2022 være 86 303 tonn. Mer om saken kan lese [her](#).

Ellers så får du med deg hovedresultatene, blant annet om matsikkerhet i Europa, fra Rådets møte 7. april [her](#).

Annet:

Få med deg de siste statistikker over det europeiske fiskeri- og havbruksmarkedet [her](#).

Arrangementer:

- [European Maritime Days](#), Ravna, **19-20. mai 2022**
- [EU Missions Info Days](#), innen Bioeconomy, Blue Economy, Energy & Climate Change, Health, Policy, Smart Cities, **17. og 18. mai 2022**. The event will provide prospective applicants with specific information on the new Missions' Work Programme calls, funding opportunities and timelines.

Pågående og kommende høringer

Område	Tittel	Forklaring	Type høring	Link	Når
Fiskeri og maritime saker	Atlantic tuna fisheries – EU adoption of updated ICCAT conservation & control measures	Den internasjonale kommisjonen for bevaring av atlantiske tunfisk (ICCAT) har myndighet til å vedta beslutninger om bevaring og forvaltning av fiskebestander, og EU er bundet av dem. ICCAT har nylig vedtatt regler om for eksempel:	Forslag til regulering	Link	Innen 16. juni

		<ul style="list-style-type: none"> • Fiskeaggregeringsenheter og kapasitetsbegrensninger for tropisk tunfisk • Bluefin tunfisk oppdrett • fisketillatelse for atlantisk Albacore tunfisk og sverdfisk • forvaltningstiltak for Shortfin Mako. <p>Initiativet skal integrere disse reglene i EU-lovgivningen</p>			
Fiskeri og maritime saker / konkurranse	Amendment to the State aid Guidelines for fisheries and aquaculture	N/A	Veikart og høring	Link	Kommende (utsatt siden 3kv 2019) - vil nok komme i sammenheng med revidering av statsstøtten i sin helhet
Fiskeri og maritime saker / konkurranse	De minimis aid in the fishery and aquaculture sector	N/A	Veikart og høring	Link	Kommende (utsatt siden 2 kv 2019) - vil nok komme i sammenheng med revidering av statsstøtten i sin helhet
Fiskeri og maritime saker / konkurranse	Block - exempted aid in the fishery and aquaculture sector	N/A	Veikart og høring	Link	Kommende (utsatt siden 3kv 2019) - vil nok komme i sammenheng med revidering av statsstøtten i sin helhet